

Statnett SF

Vår dato: 10.03.2022

Vår ref.:

Arkiv:

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Marie Hjorth Karlsen

Godkjenning av metodeforslag om beregning av planlagt kraftutveksling i intradagmarkedet etter CACM artikkel 56

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag om beregning av planlagt kraftutveksling i intradagmarkedet fra Statnett SF (Statnett) den 10. september 2021.

Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i Europakommisjonens forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) artikkel 56.

RME godkjenner Statnetts forslag om beregning av planlagt kraftutveksling i intradagmarkedet.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

I Europa pågår det et arbeid med å koble sammen landenes kraftmarkeder. Formålet er å opprette et indre kraftmarked som kan sikre trygg energiforsyning, øke konkurransen og gi forbrukere mulighet til å kjøpe strøm til rimelige priser. Europakommisjonen har som et ledd i dette arbeidet blant annet vedtatt åtte forordninger innenfor kraftmarkedsområdet. CACM er en av disse. CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.¹

CACM skal legge til rette for et mer harmonisert regelverk for sammenkobling av europeiske kraftmarkeder og tildeling av kapasitet for overføring av kraft mellom budområder. Forskriften regulerer de fysiske markedene for omsetning av elektrisk kraft dagen før fysisk levering (døgnmarkedet) og fram til driftstimen (intradag). Disse markedene sikrer i stor grad den momentane balansen mellom tilbud og etterspørsel som til enhver tid må finnes i kraftsystemet. For å koble sammen landenes markeder for

¹ Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft

Adresse

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

E-post: rme@nve.no, Telefon: 22 95 95 95, Internett: <http://reguleringsmyndigheten.no/>

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

krafthandel, er det nødvendig at operatører for transmisjonssystemene (TSOer) koordinerer beregningen av tilgjengelig kapasitet i kraftnettet.

CACM inneholder krav om at Statnett skal være med på å utarbeide flere metoder og vilkår for å gjennomføre regelverket. Noen av disse metodene og vilkårene skal Statnett utarbeide sammen med andre TSOer i kapasitetsberegningsregionene Norden og/eller Hansa, og noen skal Statnett utarbeide sammen med TSOer i hele EØS, med unntak av Island og Liechtenstein.

RME skal vurdere metodeforslagene utviklet av TSOene, og har hjemmel til å godkjenne metodene etter CACM artikkel 9, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2, og etter energiloven §§ 4-2 og 6-1.²

Ett av forslagene som etter CACM skal oversendes til RME for godkjenning er forslag om beregning av planlagt kraftutveksling i intradagmarkedet (artikkel 56).

1.2. Oversendelse av metodeforslaget

Den 10. september 2021 mottok RME forslag om beregning av planlagt kraftutveksling i intradagmarkedet fra Statnett i henhold til CACM artikkel 56, jf. artikkel 9.1.

Metoden er utviklet i fellesskap av alle TSOene i EØS. Metoden skulle opprinnelig utvikles i samarbeid mellom TSOene regionalt, men det ble i forbindelse med utarbeidelsen av metoden avtalt at metoden egnet seg best som en metode som ble utviklet i fellesskap mellom alle TSOene i EØS.

Metoden forklarer at beregningen av planlagte utvekslinger vil være en tett integrert del av matchingalgoritmen som benyttes for kontinuerlig handel i intradagmarkedet. Den enheten som har ansvaret for beregningen av planlagte utvekslinger skal derfor ta hensyn til kravene i metoden ved utviklingen av matchingalgoritmen utviklet etter CACM artikkel 37.5. Planlagte utvekslinger mellom flere NEMOer³ skal aggregeres som et resultat i intradagkoblingen i form av all aggregert handel som har blitt gjennomført mellom NEMOene mellom budområder. For handel mellom ulike budområder skal prinsippet om å bruke den korteste veien i nettet benyttes.

Av metoden fremgår det hvilken informasjon NEMOene må levere til TSOene, for hver markedstidsenhet. Dette er blant annet:

- planlagt utveksling for hver budområdegrense og mellom NEMOene,
- status for behandling av ordrene og prisen per handel, og
- en nettoposisjon per markedstidsenhet for hvert budområde som deltar i det felles intradagmarkedet.

1.3. Høring og konsultasjon

TSOene har etter CACM artikkel 12 en plikt til å høre metoden før den ferdigstilles. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metoden ferdigstilles.

Høringen ble gjennomført av alle de relevante europeiske TSOene fra 3. november til 3. desember 2017 ENTSO-E⁴. Det kom inn høringsinnspill fra EDF SA og HSE Group. Forslaget fra TSOene har blitt

² Lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (heretter forkortet energiloven).

³ Utpekt operatør på markedet for elektrisk kraft

⁴ ENTSO-E står for European Network of Transmission System Operators for Electricity, og er TSOenes samarbeidsorganisasjon i Europa.

oppdatert siden 2017 også på de to punktene som ble spilt inn som høringssvar, for eksempel ved at en mer detaljert beskrivelse av beregningen av planlagte utvekslinger mellom budområder er inkludert. Statnett har sammen med metoden vedlagt et forklarende dokument som beskriver hvordan de, sammen med de andre TSOene i Europa, har tatt hensyn til synspunkter fra denne høringen.

RME har gjennomført en nasjonal konsultasjon av metodeforslaget fra 14. september til 8. oktober 2021. Ingen synspunkter med relevans for forslaget implementering i Norge har kommet inn.

1.4. Koordinering under behandling av saken

Utover RMEs nasjonale konsultasjon, har RME deltatt i Energy Regulators Forums (ERF) for å komme frem til en felles enighet blant de øvrige europeiske nasjonale reguleringsmyndighetene om metodeforslaget.

2. Bestemmelser som ligger til grunn for vedtaket

2.1. CACM

CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med CACM er ifølge artikkel 3 å:

- a) fremme effektiv konkurranse i produksjonen av, handelen med og forsyningen av elektrisk kraft,
- b) sikre optimal bruk av transmisjonsinfrastrukturen,
- c) sikre driftssikkerheten,
- d) optimalisere beregningen og tildelingen av utvekslingskapasitet mellom budområder,
- e) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSOer, NEMOer, ACER⁵, reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere,
- f) sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger,
- g) bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen,
- h) ta hensyn til behovet for et rettferdig og velordnet marked og en rettferdig og velordnet prisdannelse,
- i) sikre like vilkår for NEMOer, og
- j) sørge for tilgang til utvekslingskapasitet mellom budområder som ikke innebærer forskjellsbehandling.

Tidsfrister

TSOene skal utvikle de vilkår og metoder som kreves etter CACM og sende disse til sine respektive reguleringsmyndigheter for godkjenning i tråd med CACM artikkel 9.1, innen de tidsfrister som angis i forskriften.

⁵ Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter

Reguleringsmyndighetene skal etter CACM artikkel 9.10 treffe beslutninger om de innkomne vilkårene eller metodene innen seks måneder etter at reguleringsmyndigheten mottok forslaget til vilkår eller metode.

Høring

TSOene som etter forskriften er ansvarlig for å sende inn forslag til vilkår og metoder til godkjenning, skal samrå med interessenter, inklusive de berørte myndighetene i hvert medlemsland, om utkastet til metodeforslaget. Etter CACM artikkel 12.1 skal høringen vare i minst én måned.

Etter CACM artikkel 12.2 skal forslag til metoder som skal sendes inn av TSOene på europeisk nivå, offentliggjøres og sendes ut på offentlig høring på europeisk nivå. Forslag til metoder som skal gjelde på regionalt nivå skal ut på offentlig høring på regionalt nivå. Forslag til metoder som skal gjelde på bilateralt eller multilateralt nivå skal som et minimum sendes på høring i de berørte EØS-landene.

TSOene som er ansvarlige for å sende inn forslag til metoder skal etter CACM artikkel 12.3 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før TSOene sender endelig forslag til metode til sine nasjonale reguleringsmyndigheter for godkjenning. I alle tilfeller skal det gis en grundig begrunnelse for at de synspunkter som er framkommet i høringen, er innarbeidet i forslaget eller ikke. Denne redegjørelsen skal sendes inn sammen med metodeforslaget.

Innholdskrav

Forslaget til metoder skal etter CACM artikkel 9.9 inneholde et forslag til tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

Etter CACM artikkel 56.2 skal metoden beskrive beregningen av planlagt kraftutveksling i intradagmarkedet. Ved behov skal metoden inneholde en oversikt over opplysningene som de berørte NEMOene skal legge fram for den ansvarlige for beregning av planlagt utveksling. Metoden skal også angi fristene for framlegging av disse opplysningene. Beregningen av planlagt utveksling skal være basert på nettoposisjonene som angitt i CACM artikkel 52.1 bokstav b), jf. CACM artikkel 56.3.

Godkjenning

Forslag til metode om beregning av planlagt kraftutveksling i intradagmarkedet etter CACM artikkel 56 skal etter CACM artikkel 9.6 godkjennes av alle de relevante reguleringsmyndighetene i EØS.

Dersom metodeforslaget krever godkjenning av flere enn én reguleringsmyndighet skal de respektive reguleringsmyndighetene etter CACM artikkel 9.10 samordne med hverandre for å komme til enighet.

2.2. Energiloven

Etter energiloven §§ 4-2 fjerde ledd bokstav b), jf. bokstav a) og 6-1 fjerde ledd bokstav b), jf. bokstav a), skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder om den systemansvarliges kapasitetstildeling og håndtering av flaskehals i overføringsnett.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor fristen og det er gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av CACM.

RME har koordinert sin beslutning om vedtak med de andre berørte reguleringsmyndighetene gjennom reguleringsmyndighetenes felles fora. Den 8. februar 2019 kom de berørte myndigheter til enighet om at

metoden kan godkjennes. RME har fattet vedtak innen seks måneder etter at metodeforslaget ble mottatt fra Statnett.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

Metodeforslaget innebærer at det skapes en felles metode for å beregne planlagte utvekslinger i intradagmarkedet. Metoden beskriver hvordan de planlagte utvekslingene skal beregnes. Ved å anvende prinsippet om at man skal benytte den korteste veien i nettet, vil ruten handelen skal ta være den som minimerer kostnadene, og man beregner derfor flyten på en kostnadseffektiv måte. RME vurderer at metodeforslaget oppfyller kravene i artikkel 56 i CACM, ved at metoden beskriver beregningen av planlagte utvekslinger i intradagmarkedet og beskriver opplysningene som de berørte NEMOene skal legge fram. Det er også beskrevet i metoden at beregningen av planlagt utveksling skal være basert på nettoposisjonene som angitt i CACM artikkel 52.1 bokstav b).

Metodeforslaget inneholder en rimelig tidsplan for gjennomføringen av metoden. RME vurderer at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i CACM. Kravene i CACM artikkel 9 er dermed oppfylt.

Samlet sett er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes.

3.3. Vedtak

RME godkjenner Statnetts metodeforslag for beregning av planlagt utveksling i intradagmarkedet i henhold til CACM artikkel 9.1 og 9.6, og energiloven §§ 4-2 fjerde ledd bokstav b) jf. bokstav a) og 6-1 fjerde ledd bokstav b), jf. bokstav a). Statnett er etter dette pliktig til å anvende metoden som systemansvarlig og operatør for transmisjonsnettet i Norge.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Tore Langset
direktør

Tiril Henriksen Norvoll
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg

Metodeforslag fra Statnett datert 9. september 2021

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.